Prima instanță: Judecătoria Bălți (sediul Sîngerei) (judecător Malcoci Iurie)
Dosarul nr. 2a-1236/25

CURTEA DE APEL NORD
Colegiul Civil și de contencios administrativ

DECIZIE

09 decembrie 2025 mun. Bălți
Instanța compusă din:
Președintele ședinței Stanislav Grosu
Judecătorii: Alina Țihonschi, Mariana Sajin

examinând, în procedura cererilor cu valoare redusă, apelul declarat avocatul Ciorba Sergiu în interesele ÎM CIA „Transelit" SA împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți (sediul Sîngerei) din 07.07.2025, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM CIA „Transelit" SA împotriva lui Colesnicova Svetlana privind încasarea despăgubirii de asigurare în mod de regres și a taxei de stat, prin care acțiunea civilă a fost respinsă,-

a c o n s t a t a t :

Pretențiile reclamantului:

La data de 22 mai 2025, ÎM CIA „Transelit" SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Colesnicova Svetlana privind încasarea despăgubirii de asigurare în mod de regres și a taxei de stat.

În motivarea cererii a indicat că, la data de 21 noiembrie 2024, ÎM CIA „Transelit" SA (asigurator) şi Parasciuc Vitalie (asigurat) au încheiat contractul de asigurare facultativ a mijlocului de transport, fiind emisă polița de asigurare CASCO C00999/2024 pentru autovehiculul Geely Atlas cu n/î *****.

La data de 26.11.2024 în mun. Bălți, cet. Colesnicova Svetlana a deteriorat intenționat autovehiculul Geely Atlas cu n/î ***** prin aplicarea unei lovituri cu piciorul.

În urma incidentului, autovehiculul Geely Atlas cu n/î ***** a fost deteriorat, fiindu-i cauzat prejudiciu material proprietarului - Parasciuc Vitalie.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenției nr. MAI 06562931 din 26.11.2024, Colesnicova Svetlana a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 104 Cod Contravențional - Distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor străine.

Conform art. 24 alin. (9) a Legii privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de vehicule nr. 106 din 21.04.2022 Dacă, la data producerii accidentului de vehicul, persoana păgubită are în vigoare un contract de asigurare de bunuri pentru bunurile avariate sau distruse prin accidentul de vehicul, aceasta poate opta pentru a fi despăgubită în temeiul acelui contract sau în temeiul contractului de asigurare obligatorie RCA.

La data de 13.12.2024, Parasciuc Vitalie a depus cerere de despăgubire ca urmare producerii accidentului din 26.11.2024.

La 19.12.2024, ÎM CIA „Transelit” SA a întocmit procesul verbal de constatare a daunelor cauzate autovehiculului Geely Atlas cu n/i *****.

Menționează că Colesnicova Svetlana a fost invitată la constatarea daunelor, dar cu părere de rău nu s-a prezentat contrar faptului că invitația a fost recepționată la 17.12.2024.

Conform devizului calculului costului reparației din 31.12.2024, s-a calculat prejudiciu de 5 692,00 lei.

La 17.01.2025, ÎM CIA „Transelit” SA a emis ordinul de despăgubire prin care s-a decis achitarea despăgubirii de asigurare.

La 17.01.2025, ÎM CIA „Transelit” SA a transferat pe contul păgubitului Parasciuc Vitalie suma de 5 692,00 lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 284.

ÎM CIA „Transelit” SA a invocate că, a expediat în adresele cunoscute ale pârâtului cereri prealabile prin care s-a solicitat achitarea benevolă a sumei de 5 692,00 lei în termen15 zile de la data recepționării, dar scrisorile s-au restituit cu mențiune de nereclamat/necunoscut.

Reclamantul a solicitat încasarea forțată din contul din contul lui Colesnicova Svetlana în beneficiului ÎM CIA „Transelit” SA a sumei de 5 692,00 lei, a tuturor cheltuielilor de judecată suportate în prezenta cauză şi anume: 3 000,00 lei cheltuieli de asistență juridică, 200 lei taxa de timbru şi 278 lei taxa de stat și alte cheltuieli.

Reclamantul și-a întemeiat acțiunea în conformitate cu prevederile art. 6 CEDO, art. 942, 1998, 2024 Cod Civil şi art. 94, 96, 166, 167, 206 alin. (1), 276^2 a CPC.

Prin Încheierea Judecătoriei Bălți, sediul Sângerei, din 26 mai 2025, a fost acceptată spre examinare, s-a dispus examinarea cererii de chemare în judecată înaintată de ÎM CIA „Transelit” SA către Colesnicova Svetlana cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare în mod de regres, în procedura cu privire la cererile cu valoare redusă.

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Sîngerei) din 07.07.2025, acțiunea civilă a fost respinsă.

Solicitarea apelantului:

La data de 10.07.2025 (potrivit dății indicate pe plicul ce conținea cererea de apel nemotivată), avocatul Ciorba Sergiu în interesele ÎM CIA „Transelit” SA a depus cerere de apel nemotivată, invocând dezacordul cu hotărârea primei instanțe și solicitând casarea integrală acesteia, cu emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă.

Potrivit art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul hotărârii a fost pronunțat la data de 07.07.2025, astfel, apelul din 10.07.2025 a fost declarat în termen.

Argumentele părţilor:

În motivarea apelului, apelanta a invocat că, instanța de fond a aplicat o lege materială care este abrogată începând cu 01.04.2023.

Conform părții motivate a hotărârii, instanța a ajuns la concluzia că actele de evaluare a prejudiciului nu corespunde art. 21 alin. (3) lit. (f), (g), (4), (11), (12) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

ÎM CIA „Transelit" SA a evidențiat că Legea 414/2006 a fost abrogată la 01.04.2023 prin Legea nr. 106/2022, respectiv legea aplicată de instanță nu este aplicabilă speței deoarece circumstanțele speței au avut loc la 26.11.2024.

Astfel, consideră că doar pe fonul acestor încălcări, hotărârea din 07.07.2025 urmează a fi casată integral.

Totodată, relevă că instanța de fond a interpretat eronat legea la aprecierea probelor – actele care confirmă valoarea prejudiciului.

Instanța de fond nu a acceptat actele prezentate de apelant care confirmă valoarea prejudiciului cauzat autovehiculului Geely Atlas cu n/î ***** de către intimat, stabilind că solicitarea reclamantei de achitare a despăgubirii în valoare de 5 692,00 de lei, fundamentată exclusiv pe devizul de calcul al costului de reparație a autovehiculului avariat, nu poate fi acceptată .... suma despăgubirii trebuie să fie stabilită pe baza prețurilor medii practicate de cel puțin trei unități de specialitate, cu condiția ca aceste unități să fie acceptate de ambele părți .... reclamanta nu a prezentat dovezi care să ateste obținerea și compa rarea prețurilor de la minimum trei unități de specialitate ... reclamanta nu a reușit să demonstreze, dincolo de orice dubiu rezonabil, că suma solicitată reprezintă o evaluare corectă ....

Apelantul evidențiază că argumentele instanței sunt eronate datorită interpretării greșite a legislației.

Relevă că instanța de fond a constatat că valoarea prejudiciului a fost calculată de apelant în baza actului de plată nr. JLR0028037 din 31 decembrie 2024, întocmit de către „DAAC Hermes" SA, iar actul respectiv nu poate fi acceptat deoarece nu este acceptat de părți.

Legislația operează cu sintagma - unitatea de reparații acceptată de părți, respectiv nu se indică expres care părți, totodată evidențiază că asiguratorul și păgubitul nu pot fi ostaticii părții vinovate în situația în care partea vinovată nu participă la procedurile de constatare și evaluare.

Cu toate că legislația nu obligă asiguratorul să invite persoana vinovată la procedura de constatare a daunelor, Colesnicova Svetlana a fost invitată dar nu s-a prezentat contrar faptului că scrisoarea a fost recepționată.

Refuzul de a se prezenta nu poate împiedica asiguratorul și păgubitul să efectueze constatarea și evaluare daunelor în lipsa persoanei vinovate luând în considerare termenii obligatorii prevăzuți de legislație pentru constatarea daunelor și achitarea despăgubirii de asigurare.

SA „DAAC Hermes" este unitate de specialitate în sensul prevăzut de noțiunea Legii nr. 106 din 21.04.2022, fapt confirmat prin https://anta.gov.md/anta - api/stoc/Registr_Conex.pdf.

Astfel, conform registrului - SA „DAAC Hermes" este înregistrată în Registru de Stat a activităților conexe transportului rutier cu nr. 000012/05.02.18.

Apelantul evidențiază că despăgubirea de asigurare nu a fost calculată și achitată în baza actului SA „DAAC Hermes” deoarece prețurile erau exagerate , fiind propusă suma de 6 197,00 lei cu TVA.

Despăgubirea de asigurare a fost calculată și achitată în baza devizului de calcul a costului restabiliri autovehiculului avariat, document anexat la materialele dosarului fiind stabilită suma de 5 692,00 lei, mai mică decât cea stabilită de SA „DAAC Hermes”, totodată fiind acceptată și de păgubit.

Atrage atenția că intimatul nu a obiectat în privința probelor prezentate de apelant, respectiv este aplicabil art. 123 alin. (6) a CPC Faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le -a negat.

Susține că instanța de fond nu este expert auto și nu poate da apreciere modului de întocmire a actelor de evaluare și corectitudinii acestora în situația în care nu este concluzia altui expert care să confirme contrariul.

Astfel, chiar dacă argumentele instanței ar fi corecte, instanța nu a examinat corespunzător devizul.

Examinând devizul, este cert că la stabilirea prețurilor au fost luate în considerare prețurile medii a 3 unități de specialitate https://anta.gov.md/anta - api/stoc/Registr_Conex.pdf și anume: S.R.L „VSMPO-PLUS” – nr. 000309/30.06.20, S.R.L. „IUSAUTO” – nr. 000265/22.06.20, S.R.L. „KARMATEH-DIGITAL” – nr. 000405/10.09.20.

Relevă că a fost respectată legislația deoarece cuantumul despăgubirii de asigurare s-a stabilit luând în calcul prețurile medii practicate de minimum trei unități de reparații acceptate de asigurator și păgubit.

ÎM CIA „TRANSELIT” SA a respectat legislația la stabilirea și evaluarea daunelor, respectiv dacă părțile nu sunt de acord cu suma stabilită, o pot contesta conform instrumentelor prevăzute de CPC.

Dezacordul formal fără a fi susținut prin alte probe nu poate fi luat în considerare la aprecierea probelor în defavoarea celui care lea prezentat.

Instanța de fond a interpretat eronat legea la aprecierea probelor – actele care stabilesc vinovăția intimatului.

ÎM CIA „Transelit” SA este nedumerit de modalitatea cum instanța de fond a interpretat vinovăția lui Colesnicova Svetlana în comiterea prejudiciului, or potrivit procesului-verbal cu privire la contravenției nr. MAI 06562931 din 26.11.2024, Colesnicova Svetlana a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 104 Cod Contravențional - Distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor străine.

Susține că instanța de fond a mai invocat eronat precum că reclamantul nu a prezentat dovezi suplimentare care să ateste existența unui prejudiciu material considerabil și a legăturii de cauzalitate directă între acțiunea pârâtei și cheltuielile de reparație suportate.

La caz, menționează că în pct. 6 a procesului verbal, este indicat expres că Colesnicova Svetlana a deteriorat intenționat autovehiculul Geely Atlas cu n/î ***** prin aplicarea unei lovituri cu piciorul.

Astfel, prin procesul verbal cu privire la contravenției nr. MAI 06562931 din

26.11.2024 are valoarea unei hotărâri judecătorești, respectiv în temeiul art. 123 alin. (2), (3) a CPC, instanța nu era în drept să pună sub dubiu vinovăția și legătura de cauzalitate, totodată intimatul nu a prezentat vreo probă care sa infirme vinovăția.

Prin argumentele invocate, instanța de fond a încălcat principiul fundamental - securitatea raporturilor juridice.

Intenția directă în cauzarea prejudiciului și legătura de cauzalitate între acțiunile lui Colesnicova Svetlana și prejudiciul cauzat, este stabilită prin decizia de sancționare din 26.11.2024, respectiv apelantul nu este obligat și nici nu trebuie să demonstreze ceva suplimentar așa cum invocă instanța de fond.

La fel instanța a mai invocat eronat precum că nu a fost demonstrat că pârâta avea cunoștință de existența poliței Casco și de obligația asigurătorului de a achita despăgubirea în cazul producerii unui eveniment asigurat.

ÎM CIA „Transelit" SA nu înțelege acest argument, or legislația nici nu prevede că persoana vinovată trebuia să cunoască de existența contractului CASCO.

La fel, evidențiază că potrivit legislației, în RM nici o persoana nu este obligată să aducă la cunoștința altei persoanelor terțe despre încheierea contractului CASCO.

Chiar dacă Colesnicova Svetlana nu a cunoscut despre existența contractului CASCO, acest fapt nu poate și nici nu are cum să influențeze dreptul la regres.

Acest argument nu suportă nici o critică și nu are valoarea juridică, din motiv că instanța de fond nu a făcut trimitere la nici o normă materială în acest sens.

În drept, apelantul și-a întemeiat cererea pe dispozițiile art. 6 CEDO, art. 358, 360, 362, 365, 372, 386, 387, 389, 390 a CPC.

Aprecierea instanţei de apel:

Potrivit art.276^2 Cod de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

Potrivit art.276^3 alin.(1) și (2) Cod de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică.

La caz, Colegiul Civil reține că, instanța de fond a examinat cauza civilă conform prevederilor art. 276^4 CPC.

Potrivit art.276^4 alin. (4) Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod. Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive şi irevocabile de la pronunțare.

Astfel, Colegiul civil conchide că prezenta cauză civilă urmează să fie examinată în procedura cererilor cu valoare redusă.

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces, a materialelor din dosar, Colegiul civil consideră că apelul urmează a fi admis iar hotărârea casată integral cu emiterea unei noi hotărâri din următoarele considerente.

Conform art.385 lit. c) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanţe, emițând o nouă hotărâre.

Conform art.386 alin. 1 Cod de procedură civilă, hotărârea primei instanţe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă:

a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin;

b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente;

c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sunt în contradicţie cu circumstanţele cauzei;

d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Materialele cauzei atestă că la data de 21.11.2024, a fost încheiat contractul de asigurare Casco între ÎM CIA „Transelit" SA și Parasciuc Vitalie pentru autovehiculul Geely Atlas cu numărul de înmatriculare ***** (Polița Casco C00999/2024) (f.d.10).

La data de 26.11.2024, în privința cet. Colesnicova Svetlana, a fost întocmit procesul verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 562931 din 26.11.2024, prin care aceasta a fost declarată vinovată de contravenția prevăzută la art. 104 Cod Contravențional (distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor străine), fiind sancționată cu amendă în mărime de 18 unități convenționale (f.d. 11 verso).

La 13.12.2024, persoana păgubită Parasciuc Vitalie a depus la ÎM „Transelit" SA o cerere de achitare a despăgubirii de asigurare (f.d.13).

La 19.12.2024, ÎM CIA „Transelit" SA a deschis dosarul de daune nr. D0835/12/2024C, fiind întocmit proces-verbal de constatare a pagubelor, prin care au fost stabilite deteriorările nominalizate la vehiculul de model Geely Atlas cu numărul de înmatriculare ***** (f.d.16).

Conform actului nr. JLR0028037 emis de„DAAC Hermes" SA din 31.12.2024 cheltuielile de reparație a autovehiculului, constituie suma de 6 197,00 lei (f.d.17).

Conform Divizului calculului costului restabilirii autovehiculului avariat de model Geely Atlas cu numărul de înmatriculare *****, valoarea finală a prejudiciului material constituie suma de 5 692,00 lei (f.d.18-19).

ÎM CIA „Transelit" SA, în urma examinării dosarul de daună nr. D0835/12/2024C, a constatat că evenimentul produs cade sub noțiunea de caz asigurat și a fost aprobată decizia de a achita despăgubirea de asigurare în sumă de 5 692,00 lei beneficiarului Parasciuc Vitalie, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 284 din 17.01.2025 (f.d.20-21).

Pentru soluționarea litigiului pe cale amiabilă, la 28.01.2025, ÎM CIA „Transelit" SA a expediat în adresa lui Colesnicova Svetlana pretenție, prin care a solicitat restituirea benevolă a despăgubirii de asigurare în mărime de 5692 lei, însă până la data depunerii cererii de chemare în judecată, pârâta Colesnicova Svetlana nu a restituit suma de 5 692,00 lei (f.d. 22).

La data de 22 mai 2025, ÎM CIA „Transelit" SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Colesnicova Svetlana privind încasarea despăgubirii de asigurare în mod de

regres și a taxei de stat, solicitând încasarea forțată din contul din contul lui Colesnicova Svetlana în beneficiului ÎM CIA „Transelit” SA a sumei de 5 692,00 lei, a tuturor cheltuielilor de judecată suportate în prezenta cauză şi anume: 3 000,00 lei cheltuieli de asistență juridică, 200 lei taxa de timbru şi 278 lei taxa de stat și alte cheltuieli.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Sîngerei) din 07.07.2025, acțiunea civilă a fost respinsă.

Pentru a hotărî astfel, instanța de nivel inferior a reținut că Legislația în vigoare prevede ca suma despăgubirii să fie stabilită pe baza prețurilor medii practicate de cel puțin trei unități de specialitate, cu condiția ca aceste unități să fie acceptate de ambele părți implicate în litigiu. Această metodologie are ca scop asigurarea unei evaluări obiective și echitabile a costurilor de reparație, evitând astfel posibilitatea unor evaluări unilaterale sau subiective, iar actele de evaluare a despăgubirii de asigurare întocmite fără respectarea prevederilor articolului 23 alin. (4), (11) și (12) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nu pot servi drept temei pentru achitarea despăgubirii de asigurare.

Mai mult, instanța de fond a reținut că exercitarea dreptului de achitarea despăgubirii de asigurare este condiționată de existența unei culpe a persoanei responsabile în producerea prejudiciului, or din probele administrate în cauză, inclusiv declarațiile lui Parasciuc Vitalie din 26 noiembrie 2024, nu rezultă cu certitudine intenția pârâtei de a provoca daune autovehiculului. Faptul că aceasta a aplicat o lovitură cu piciorul în aripa dreaptă din spate, după ce a fost claxonată, poate fi interpretat ca o reacție impulsivă, necontrolată, fără intenția de a deteriora în mod semnificativ bunul, depășind astfel procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 562931 din 26.11.2024 atestă faptul că Colesnicova Svetlana a fost sancționată pentru distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor străine conform art. 104 Cod Contravențional. Considerând totodată că procesul verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 562931 din 26.11.2024 nu constituie o dovadă incontestabilă a culpei acesteia în sensul răspunderii civile delictuale.

Colegiul Civil reține ca fiind eronată concluzia instanței de fond referitor la respingerea acțiunii, bazată pe concluzii eronate care sunt în contradicţie cu circumstanţele cauzei.

Sub aspectul celor invocate, Colegiul instanței de apel reține că în conformitate cu prevederile art. 373 Cod de procedură civilă, (1) instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

(2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Conform art. 1822 din Codul civil, prin contract de asigurare, o parte (contractantul asigurării) se obligă să plătească celeilalte părți (asigurător) prima de asigurare, iar

asigurătorul se obligă să plătească asiguratului, beneficiarului asigurării sau, după caz, terțului păgubit o prestație bănească (indemnizație ori despăgubire de asigurare) la producerea cazului asigurat în interiorul perioadei de asigurare. Orice clauză care derogă de la dispozițiile prezentului capitol în detrimentul contractantului, asiguratului sau beneficiarului consumator este lovită de nulitate absolută.

Potrivit art. 1856 alin. (1) Cod civil, asigurătorul care a plătit despăgubirea de asigurare, precum și eventualele cheltuieli de diminuare a prejudiciului, se subrogă, în limitele acestei sume, în dreptul la repararea prejudiciului față de terțul căruia îi revine obligația să repare prejudiciul cauzat, dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Conform art. 1857 alin. (2) din Codul civil, despăgubirea de asigurare reprezintă suma ce urmează a fi plătită de către asigurător asiguratului în vederea compensării prejudiciului suportat ca urmare a survenirii cazului asigurat.

Totodată, potrivit prevederilor art.1998, alin.(1) şi alin. (2) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege şi prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Conform art. 2022 alin. (1) Cod civil, se consideră că persoana a cauzat prejudiciul dacă el constituie consecința faptei acelei persoane ori consecința izvorului de pericol pentru care acea persoană răspunde conform legii.

Colegiul Civil reține că pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplinește temeiul răspunderii delictuale. Temeiul răspunderii delictuale este componența delictului civil. Componența delictului civil constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare şi suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale.

Componența delictului civil include următoarele elemente (condiții): prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă, prejudiciu şi vinovăție. Acestea sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja şi în lipsa unor condiții. Dacă legea modifică sau restrânge cercul condițiilor necesare pentru angajarea răspunderii delictuale, suntem în prezența unor condiții speciale.

Sub aspectul celor invocate, Colegiul Civil reține că elementele răspunderii delictuale în speța de față au fost întrunite.

Prejudiciul constituie consecințele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective. În dependență de posibilitatea evaluării, deosebim prejudiciu moral şi patrimonial. În actuala reglementare prejudiciu moral se compensează numai în cazurile prevăzute de lege. Prejudiciul patrimonial poate apărea sub forma prejudiciului efectiv şi a venitului ratat.

Fapta ilicită este fapta prin care, încălcându-se normele dreptului obiectiv, se lezează drepturile subiective sau interesele persoanei. Fapta ilicită poate apărea sub forma acțiunii sau inacțiunii. Fapta ilicită apare sub forma inacțiunii în acele situații când, potrivit legii,

o persoană este obligată să îndeplinească o activitate sau să săvârșească o anumită acțiune. Abținerea de la îndeplinirea acestei activități sau de la săvârșirea acțiunii prevăzută de normele imperative constituie o faptă ilicită.

Pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale, vinovăția autorului faptei ilicite. În materia răspunderii delictuale forma şi gradul vinovăției autorului faptei ilicite nu prezintă importanță pentru determinarea cuantumului despăgubirii, fiind aplicabil principiul reparării integrale a daunei.

La caz, Colegiul urmează să menționeze că potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 562931 din 26.11.2024 în privința cet. Colesnicova Svetlana, aceasta a fost declarată vinovată de contravenția prevăzută la art. 104 Cod Contravențional (distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor străine), fiind sancționată cu amendă în mărime de 18 unități convenționale.

Astfel că răspunderea delictuale la caz a fost demonstrată prin actul sus-menționat, iar alte interpretări în sensul dat nu pot avea loc.

Mai mult, Colegiul ține să menționeze că potrivit prevederilor 2024 alin. (1) Cod Civil RM, „(1) Persoana care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană are dreptul la o acţiune de regres împotriva acesteia în mărimea despăgubirii plătite persoanei vătămate dacă legea sau contractul nu prevede altfel”.

Potrivit Divizului calculului costului restabilirii autovehiculului avariat de model Geely Atlas cu numărul de înmatriculare *****, valoarea finală a prejudiciului material constituie suma de 5 692,00 lei, fiind lut în calcul prețurile medii practicate de minimum trei unități de reparații acceptate de către asigurător pentru manoperă și pentru materialele aferente reparației și/sau înlocuirii părților componente și a pieselor avariate de către S.R.L „VSMPO-PLUS”, S.R.L. „IUSAUTO”, S.R.L. „KARMATEH-DIGITAL” (f.d. 18 Verso).

La data de 17.01.2025 asiguratorul SA TRANSELIT CIA, a achitat lui Parasciuc Vitalie despăgubirea de asigurare în mărime de 5 692, 00 lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 284 din 17.01.2025. (f.d. 21).

Instanța de apel reține că normele privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto la care a făcut referire instanța de fond, nu pot fi aplicate în speță, întrucât pârâta Colesnicova Svetlana nu are calitatea de conducător auto, nu se afla la volanul unui vehicul și nu a generat prejudiciul prin producerea unui accident rutier în sensul legislației RCA.

Regimul juridic al asigurării RCA vizează exclusiv prejudiciile cauzate terților prin intermediul vehiculelor aflate în circulație, aspect inexistent în prezenta cauză, unde prejudiciul a rezultat dintr-o faptă ilicită personală, necorelată cu utilizarea vreunui automobil.

Simplul fapt că prejudiciul s-a manifestat asupra unui vehicul nu transformă raportul juridic într-unul supus normelor RCA, câtă vreme persoana responsabilă nu a utilizat un vehicul și nu se află în situațiile prevăzute expres de legea asigurării obligatorii.

În speță, subrogarea asigurătorului CASCO, reglementată de art. 1856 Cod civil, operează independent de existența ori inexistența unui RCA valabil, astfel încât dreptul de regres nu este condiționat de aplicabilitatea legislației RCA și nici de calitatea de șofer a pârâtei.

Încercarea de a extinde în mod artificial aplicarea normelor RCA asupra unei persoane care nu conducea un vehicul la momentul faptei contravine principiului legalității și depășește sfera de aplicare obiectivă a legii speciale, or în absența unui raport juridic de utilizare a unui vehicul, răspunderea pârâtei nu poate fi analizată decât prin prisma răspunderii civile delictuale, iar obligația de reparare a prejudiciului se naște direct în sarcina autorului faptei, conform art. 1856 Cod civil coroborat cu normele generale privind fapta ilicită.

La caz, instanța de fond a făcut o greșită aplicare a normelor RCA, ignorând faptul că acestea au caracter limitativ și se referă strict la prejudiciile cauzate prin accidente de vehicule, categorie în care spața de față nu se încadrează în niciun mod.

Prin urmare, suma de 5 692,00 urmează a fi încasată din contul Svetlanei Colesnicova în beneficiul ÎM CIA „Transelit” SA, temeiurile respingerii acțiunii înaintate de către instanța de fond fiind neîntemeiate.

Pe cale de consecință, art. 83 alin. (2) Cod de procedură civilă stipulează că taxa de stat se determină în acţiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcţie de caracterul şi valoarea acţiunii, iar în acţiunile nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, în proporţii fixe, conform Legii taxei de stat nr.213/2023.

Potrivit prevederilor art. 83 alin. (3) Cod de procedură civilă, Se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată, cererea reconvențională, cererea de intervenție principală, cererea vizând cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești, precum și alte cereri prevăzute la pct. 1 din anexa nr. 1 la Legea taxei de stat nr. 213/2023.

În conformitate cu prevederile art. 94 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Potrivit pct. 1.1.2 din anexa nr. 1 legii taxei de stat, nr. 213 din 31-07-2023 în vigoare din 01.01.2024, dacă valoarea acțiunii este de 5001–50000 lei, urmează a fi achitată suma conform următorului calcul 250 lei + 4% din valoarea acțiunii care depășește 5001 lei.

Reieșind din faptul că ÎM CIA „Transelit” SA a avut câștig de cauză, cheltuielile suportate în legătură cu plata taxei de stat urmează a fi încasate din contul Svetlanei Colesnicova proporțional părții admise.

Potrivit mărimii pretențiilor admise calculate, taxa de stat va fi calculată reieșind din valoarea acțiunii în mărime de 5 692,00 lei.

Astfel că reclamantului i se va compensa suma în mărime de 277,64 lei pentru prima instanță.

Totodată, conform pct. 1.6 din anexa nr. 1 legii taxei de stat, nr. 213 din 31-07-2023 în vigoare din 01.01.2024, prevede că pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor de judecată, inclusiv pentru apelul incident și cererile de alăturare la apel, urmează a fi achitată suma de 85% din taxa de stat achitată în prima instanță, iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 85% din taxa calculată din suma contestată.

În cadrul examinării cererii de apel în instanța de apel, ÎM CIA „Transelit" SA i se va compensa taxa de stat în proporție de 235,99 lei.

Mai mult, potrivit confirmării de achitare a notei de plată seria A nr. 00830534244458 din 02.10.2025, ÎM CIA „Transelit" SA a efectuat achitarea sumei în mărime de 200 lei în contul Curții de Apel Nord cu titlu de taxă de timbru (f.d. 57).

Iar potrivit confirmării de achitare a notei de plată seria A nr. 00975399312312 din 13.05.2025, ÎM CIA „Transelit" SA a efectuat achitarea sumei în mărime de 200 lei în contul Judecătoriei Bălți cu titlu de taxă de timbru (f.d. 4).

În conformitate cu art. 2, alin. (1) Legea taxei de stat nr. 213 din 31.07.2023 în vigoare din 01.01.2024, taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, de la persoanele fizice și juridice pentru intentarea unui proces judiciar civil, de contencios administrativ, precum și pentru fiecare contestație împotriva deciziei agentului constatator asupra cauzei contravenționale atât în primă instanță, cât și în căile de atac.

(2) Suma de bani plătită ca taxă de timbru nu se restituie, cu excepția cazurilor prevăzute de prezenta lege.

(4) Taxa de timbru constituie 200 de lei.

În conformitate cu art. 2, alin. (2) Legea taxei de stat nr. 213 din 31.07.2023 în vigoare din 01.01.2024 „Taxa de timbru nu este susceptibilă de scutire, amânare sau eșalonare, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. Suma de bani plătită ca taxă de timbru nu se restituie și nici nu se compensează din contul părții care a pierdut procesul".

Potrivit prevederilor art.84 CPC RM (1) taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, pentru intentarea unui proces judiciar civil sau de contencios administrativ atât în primă instanţă, cât şi în căile de atac, în temeiul legii. (2) Taxa de timbru se achită în contul instanţelor de judecată şi se gestionează în conformitate cu art.43 din Legea finanţelor publice şi responsabilităţii bugetar-fiscale nr.181/2014. (3) Cuantumul taxei de timbru este determinat în mărime fixă conform Legii taxei de stat nr.213/2023.

Potrivit prevederilor art. 364 alin. (1) CPC RM cererea de apel se depune în scris la instanţa judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat și/sau a taxei de timbru în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condiţiile legii.

Cu referire la cele menționate, Colegiul consideră oportun încasarea din contul Svetlanei Colesnicova în contul ÎM CIA „Transelit" SA a sumei de 400 (200+200) lei, taxă de timbru achitată de apelant în instanța de apel și fond cu titlu de compensarea cheltuielilor de judecată suportate.

Subsecvent, cu privire la comisionul apărut în urma achitării taxelor de stat și timbru prin intermediul MPAY, Colegiul menționează următoarele.

Potrivit art. 90 Cod Procedură Civilă, „Din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte:

a) sumele plătite martorilor, interpreţilor, experţilor şi specialiştilor;

b) cheltuielile de efectuare a cercetărilor la faţa locului;

c) cheltuielile de înştiinţare şi chemare a părţilor în judecată;

d) cheltuielile de transport şi de cazare suportate de părţi şi de alţi participanţi la proces în legătură cu prezentarea lor în instanţă;

e) cheltuielile suportate de cetăţenii străini şi de apatrizi în legătură cu plata interpretului dacă tratatele internaţionale la care Republica Moldova este parte nu prevăd altfel;

f) cheltuielile de căutare a pârâtului;

g) cheltuielile de efectuare a expertizei;

h) cheltuielile de executare a actelor judiciare;

i) cheltuielile de asistenţă juridică;

j) cheltuielile de declarare a insolvabilităţii;

k) compensaţiile pentru timpul de muncă pierdut;

l) alte cheltuieli necesare, suportate de instanţă şi de participanţii la proces.

Din sensul normelor enunțate, Colegiul reține că comisionul apărut în urma achitării taxelor de stat și timbru prin intermediul MPAY în mărime de 9,38 lei nu se încadrează în sensul noțiunii de cheltuieli de judecare a cauzei, prin urmare cererea menționată va fi respinsă.

Conducându-se de prevederile art. 385 lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Nord,-

Decide:

Admite apelul declarat de către Ciorba Sergiu în interesele ÎM CIA „Transelit” SA.

Casează integral hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Sîngerei) din 07.07.2025, cu emiterea unei noi hotărâri prin care dispune:

Se admite integral cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM CIA „Transelit” SA.

Se încasează de la Colesnic Svetlana, născută la *****, IDNP *****, domiciliată în *****, în beneficiul ÎM CIA „Transelit” SA, cu sediul în or. Chișinău, str. 31 August 1989, 31 c/f 1002604000443, cod IBAN: MD07AG000000022514567927, suma în mărime de 5 692,00 (cinci mii șase sute nouăzeci și doi) lei, cu titlu de despăgubire de asigurare în ordine de regres.

Se încasează de la Colesnic Svetlana, născută la *****, IDNP *****, domiciliată în *****, în beneficiul ÎM CIA „Transelit” SA, cu sediul în or. Chișinău, str. 31 August 1989, 31 c/f 1002604000443, cod IBAN: MD07AG000000022514567927, taxa de stat pentru instanța de fond în mărime de 277,64 (două sute șapte zeci și șapte),04 lei, taxa de stat pentru instanța de apel în sumă de 235,99 (două sute treizeci și cinci),99 lei și taxa de timbru în mărime de 400 (patru sute),00 lei pentru instanța de apel și fond.

Decizia este definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Președintele ședinței,
Judecător Stanislav Grosu

Judecătorii Alina Țihonschi Mariana Sajin